

**27 OKTOBER 2000. — Omzendbrief BA 2000/06 betreffende de passieve openbaarheid van bestuur,
procedurele aspecten - vermelden van de mogelijkheden van beroep**

Ter kennisgeving :

- De Colleges van burgemeester en schepenen,
- De leden van de bestendige deputatie,
- De voorzitters van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- De voorzitters van de intercommunales,
- De directeurs van de O.C.M.W.-verenigingen,

Mevrouw de gouverneur,

Mijnheer de gouverneur,

1. Achtergrond

Het decreet van 17 juli 2000 (*Belgisch Staatsblad* van 11 augustus 2000) wijzigt het decreet van 28 april 1993, houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten, en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest.

Het nieuwe decreet voert een bijkomende procedure in voor burgers die, door een gemeentelijke of provinciale overheid, geen inzage krijgen in een bestuursdocument, er geen afschrift van krijgen, geen uitleg krijgen of fouten niet kunnen laten verbeteren.

In deze omzendbrief worden de procedurele aspecten van de passieve openbaarheid binnen de regionale en lokale besturen op een rijtje gezet.

2. Passieve openbaarheid van bestuur : juridisch kader

Artikel 32 van de Grondwet bepaalt dat "Ieder recht heeft elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134. »

Voor de verschillende overheidsdiensten in dit land zijn nadere regelen uitgewerkt, die naast de actieve openbaarheid ook de passieve openbaarheid van bestuur vastleggen, meer bepaald het recht op inzage van documenten, het recht om een afschrift van die documenten te maken, de documenten te lenen, er uitleg bij te krijgen, en ze te laten verbeteren of aanvullen.

Fundamenteel in die nieuwe regelen is de procedure die de burger moet volgen om dit recht uit te oefenen en de beroepsprocedure.

Afhankelijk van het bezit van de bestuursdocumenten zijn de procedures vastgelegd in de onderstaande wetteksten.

— De procedure met betrekking tot inzage en afschrift van, uitleg bij en verbetering van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van de federale administratieve overheidsdiensten, wordt geregeld door de wet van 11 april 1994 en de koninklijke besluiten van 23 juni 1994, 27 juni 1994, en 30 augustus 1996.

— De procedure met betrekking tot inzage, afschrift en uitlenen van, uitleg bij, verbetering en aanvulling van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van de Vlaamse overheidsdiensten, wordt geregeld door het decreet van 18 mei 1999.

— De procedure met betrekking tot inzage en afschrift van, uitleg bij en verbetering van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van gemeentelijke en provinciale administratieve overheden, wordt geregeld door de wet van 12 november 1997 en detoezichtsdecreten van 22 april 1993 (gemeentelijke overheden) en van 22 februari 1995 (provinciale overheden).

— De procedure met betrekking tot inzage, afschrift en uitlenen van, uitleg bij, verbetering en aanvulling van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de O.C.M.W.-verenigingen bedoeld in Hoofdstuk XII van de O.C.M.W.-wet, wordt geregeld door het decreet van 18 mei 1999.

— De procedure met betrekking tot inzage, afschrift en uitlenen van, uitleg bij, verbetering en aanvulling van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van verenigingen van provincies en gemeenten, wordt geregeld door het decreet van 18 mei 1999.

Hieronder vindt u een weergave van de procedures die gelden voor de gemeentelijke en provinciale overheden (punt 3), de O.C.M.W.'s en O.C.M.W.-verenigingen Hoofdstuk XII (punt 4) en verenigingen van gemeenten en provincies (intercommunales) (punt 5). Deze procedures gelden ongeacht of het bestuursdocument een taak van gemeentelijk of provinciaal belang betreft dan wel een taak in het kader van het medebewind.

3. De procedure voor bestuursdocumenten die in het bezit zijn van gemeentelijke en provinciale administratieve overheden : wet van 12 november 1997

3.1 Verzoek tot inzage, afschrift, uitleg en verbetering

De burger richt zijn verzoek schriftelijk aan de bevoegde gemeentelijke of provinciale overheid. In principe wordt briefwisseling die voor de gemeente bestemd is, aan het college van burgemeester en schepenen gericht. Briefwisseling voor de provincie, wordt gericht aan de gouverneur, die de voorzitter is van de bestendige deputatie.

Het provinciaal of gemeentelijk reglement m.b.t. de openbaarheid kan eventueel bepalen dat de burger zijn verzoek rechtstreeks aan een hiertoe aangewezen ambtenaar moet richten.

Het verzoek hoeft niet aangetekend verstuurd te worden.

Een verzoek dat niet schriftelijk is ingediend, is niet automatisch nietig. Als het verzoek mondeling, via fax of e-mail wordt ingediend en er bestaat geen discussie over de aard van het verzoek, kan de gemeentelijke of provinciale overheid er zonder probleem gevolg aan geven.

Als de burger niet of niet binnen een bepaalde termijn een reactie op zijn mondelinge verzoek of op zijn verzoek via fax of e-mail ontvangt, is het raadzaam dat het verzoek alsnog schriftelijk wordt ingediend, eventueel aangetekend zodat later geen enkele betwisting mogelijk is.

Opdat het verzoek ontvankelijk zou zijn, moet het duidelijk de aangelegenheid in kwestie beschrijven en, voor zover mogelijk, de naam van het document bevatten.

Ook over de identiteit van de aanvrager moet er duidelijkheid zijn. Een gevolmachtigde, bijvoorbeeld een advocaat, moet de identiteit van de volmachtgever, zijn cliënt, meedelen. Zo niet kan het verzoek niet op een juiste wijze beoordeeld worden.

3.2. Register van de schriftelijke vragen

De gemeentelijke en provinciale overheden zijn bij wet verplicht een register bij te houden van de schriftelijke vragen, gerangschikt volgens de datum van ontvangst en met uitdrukkelijke vermelding van de datum van ontvangst.

Het register is van belang voor de berekening van de termijnen (zie verder).

Mondelinge vragen en vragen via fax of e-mail waarop zonder probleem kan worden ingegaan, kunnen eventueel ook in het register worden opgenomen.

3.3 Reactie van de aangeschreven gemeentelijke of provinciale overheid

a) Het document is niet in het bezit van de aangeschreven overheid

De overheid brengt de burger onmiddellijk ervan op de hoogte dat het bestuursdocument niet in haar bezit is. Ze deelt hem de juiste benaming en het adres mee van de administratieve overheid die het document wel in haar bezit heeft.

b) Het document is in het bezit van de aangeschreven overheid; die kan binnen de wettelijk voorgeschreven termijn uitspraak doen

De wettelijk voorgeschreven termijn om een standpunt in te nemen over het verzoek tot inzage, afschrift en uitleg is 30 dagen. Voor een verzoek tot verbetering van een bestuursdocument geldt een termijn van 60 dagen.

Als het bestuursdocument betrekking heeft op een milieu-aangelegenheid, moet de overheid binnen een niet-verlengbare termijn van 60 dagen aan de burger een uitdrukkelijk antwoord bezorgen.

In de wet wordt niet gespecificeerd wat met "dagen" wordt bedoeld. Er wordt bijgevolg van uitgegaan dat het om kalenderdagen gaat.

De termijn van 30 of 60 dagen begint te lopen de dag na de ontvangst van het verzoek. De dag van ontvangst is dus niet in de termijn begrepen.

Het standpunt van de overheid kan positief zijn : in dat geval wordt het verzoek ingewilligd. Het standpunt van de overheid kan negatief zijn : het verzoek wordt dan afgewezen. Als de overheid niet binnen de voorgeschreven termijn antwoordt, wordt dat gelijkgesteld met een afwijzing.

De afwijzingsbeslissing moet de beroepsmogelijkheden (zie verder) vermelden. Zo niet wordt ze beschouwd als een beslissing die niet geldig ter kennis is gebracht. Krachtens artikel 3 van de wet van 12 november 1997 begint de verjaringstermijn in dat geval niet te lopen.

Voorbeeld :

1. Tegen deze beslissing kunt u beroep instellen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel. U beschikt daartoe over een termijn van 30 dagen, die ingaat op de dag nadat de beslissing werd verstuurd.

2. Naast voormelde beroepsprocedure in te stellen kunt u tegen deze beslissing een verzoek tot heroverweging richten aan het college van burgemeester en schepenen/de gouverneur/de aangeduide ambtenaar. Tegelijkertijd moet u uw vraag aanhangig maken bij de Commissie voor de toegang tot de bestuursdocumenten, t.a.v. de secretaris of voorzitter, Koningsstraat 66, 1000 Brussel. De commissie brengt u en het bestuur op de hoogte van haar advies binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van het verzoek. Het bestuur moet binnen 15 dagen na ontvangst van het advies van de commissie, of in ieder geval binnen 15 dagen na de dag dat de commissie uiterlijk kennis had moeten geven van het advies, opnieuw een standpunt innemen. Wordt het verzoek tot heroverweging afgewezen of is er binnen de termijn geen beslissing toegestuurd, dan kunt u beroep instellen bij de Raad van State. Dat beroep moet u aangetekend versturen binnen 60 dagen na de betekening van deze beslissing. U moet het richten aan de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel.

c) Het document is in het bezit van de aangeschreven overheid, maar die kan niet binnen de wettelijk voorgeschreven termijn uitspraak doen

Dit punt is niet van toepassing op bestuursdocumenten inzake milieu-aangelegenheden.

Als de overheid niet binnen 30, respectievelijk 60 dagen, uitspraak kan doen, moet ze in elk geval binnen die termijn de burger op de hoogte brengen van het uitstel. Zo niet wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen.

Als de overheid de burger binnen de termijn op de hoogte brengt van het uitstel, beschikt ze over een extra termijn van 15, respectievelijk 30 dagen, om een definitief standpunt in te nemen.

Het standpunt van de overheid kan positief zijn : in dat geval wordt het verzoek ingewilligd. Het standpunt van de overheid kan negatief zijn : het verzoek wordt dan afgewezen. Als de overheid binnen de verlengde termijn geen definitief standpunt inneemt, wordt dat gelijkgesteld met een afwijzing.

In de afwijzingsbeslissing moeten steeds de beroepsmogelijkheden zijn opgenomen (zie verder). Zo niet wordt ze beschouwd als een beslissing die niet geldig ter kennis is gebracht. Krachtens artikel 3 van de wet van 12 november 1997 begint de verjaringstermijn in dat geval niet te lopen.

Voorbeeld :

1. Tegen deze beslissing kunt u beroep instellen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel. U beschikt daartoe over een termijn van 30 dagen, die ingaat op de dag nadat de beslissing werd verstuurd.

2. Naast voormelde beroepsprocedure in te stellen kunt u tegen deze beslissing een verzoek tot heroverweging richten aan het college van burgemeester en schepenen/de gouverneur/de aangeduide ambtenaar. Tegelijkertijd moet u uw vraag aanhangig maken bij de Commissie voor de toegang tot de bestuursdocumenten, t.a.v. de secretaris of voorzitter, Koningsstraat 66, 1000 Brussel. De commissie brengt u en het bestuur op de hoogte van haar advies binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van het verzoek. Het bestuur moet binnen 15 dagen na ontvangst van het advies van de commissie, of in ieder geval binnen 15 dagen na de dag dat de commissie uiterlijk kennis had moeten geven van het advies, opnieuw een standpunt innemen. Wordt het verzoek tot heroverweging afgewezen of is er binnen de termijn geen beslissing toegestuurd, dan kunt u beroep instellen bij de Raad van State. Dat beroep moet u aangetekend versturen binnen 60 dagen na de betekening van deze beslissing. U moet het richten aan de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel.

3.4. Beroepsprocedure voor de burger

a) Twee parallelle beroepsprocedures.

De wet van 12 november 1997 voorziet zelf in een beroepsprocedure (zie b hierna). Het gaat om een georganiseerd beroep, dat de burger eerst helemaal moet hebben doorlopen voor hij beroep kan instellen bij de Raad van State. Het beroep is beperkt tot een heroverweging door dezelfde overheid.

Daarnaast zijn er in het decreet van 28 april 1993 betreffende het administratief toezicht op de gemeenten van het Vlaamse Gewest, met uitzondering van de randgemeenten en Voeren, en in het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van het administratief toezicht op de provincies van het Vlaamse Gewest, respectievelijk een Hoofdstuk *Vbis* en een Hoofdstuk *IVbis* ingevoegd, die een beroepsprocedure bevatten (zie c hierna).

Beide beroepsprocedures lopen parallel. De burger hoeft niet een van beide procedures volledig te hebben doorlopen voor hij de andere kan aanvatten. De burger is evenmin verplicht beide procedures te starten; hij kan kiezen voor een van beide.

b) Beroepsprocedure in het kader van de wet van 12 november 1997

De burger kan een verzoek tot heroverweging richten aan de overheid als ze :

— de inzage of het afschrift van een bestuursdocument afwijst, er geen uitleg bij wil verstrekken of geen verbetering wil aanbrengen;

— binnen de vastgestelde termijn geen standpunt heeft ingenomen.

In de wet zijn geen termijnen opgenomen waarbinnen dat verzoek tot heroverweging moet zijn ingediend.

De burger moet samen met het verzoek tot overweging een verzoek richten tot de Commissie voor de toegang tot de bestuursdocumenten. Hij moet dat verzoek richten aan de voorzitter of de secretaris van de Commissie voor de toegang tot de bestuursdocumenten, Koningsstraat 66, 1000 Brussel.

De commissie brengt een advies uit over het verzoek. De burger en de overheid worden van het advies op de hoogte gebracht, binnen een termijn van 30 dagen die begint te lopen de dag na ontvangst van het verzoek. Het advies moet op de 30e dag in het bezit zijn van de betrokken partijen. Als de commissie binnen die termijn geen advies heeft verstrekt, dan wordt hieraan voorbijgegaan.

De overheid moet binnen 15 dagen na ontvangst van het advies van de commissie, of in ieder geval 15 dagen na de dag waarop de commissie haar advies ter kennis had moeten brengen, opnieuw een standpunt innemen. Concreet houdt dit in dat de overheid uiterlijk 45 dagen na de ontvangst van het verzoek tot heroverweging een standpunt moet innemen.

De overheid kan het verzoek tot heroverweging inwilligen of afwijzen. De beslissing wordt aan de burger en aan de Commissie verstuurd. Als de overheid niet binnen de termijn heeft geantwoord, wordt dat gelijkgesteld met een afwijzing.

Tegen die al of niet stilzwijgende afwijzende beslissing, die trouwens in de plaats gekomen is van de eerste afwijzende beslissing, kan de burger beroep instellen bij de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel. Het beroepschrift moet het advies van de commissie bevatten, voorzover die een tijdig advies heeft gegeven.

Het beroep bij de Raad van State moet ingesteld worden binnen 60 dagen na de ontvangst van de afwijzingsbeslissing. Krachtens artikel 19 van de wet op de Raad van State en artikel 3 van voormelde wet van 12 november 1997 begint de termijn slechts te lopen als de afwijzingsbeslissing de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

Als de overheid geen beslissing heeft genomen of niet tijdig haar beslissing heeft ter kennis gebracht, dan wordt dat dus gelijkgesteld met een afwijzingsbeslissing. De termijn van 60 dagen begint evenwel pas te lopen als de overheid nadien nog een beslissing ter kennis brengt en als die beslissing de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

c) Beroepsprocedure in het kader van de toezichtsdecreten van 28 april 1993 (gemeenten) en 22 februari 1995 (provincies)

Tegen een al of niet stilzwijgende afwijzingsbeslissing van de overheid kan de burger beroep instellen bij de Vlaamse regering.

Krachtens artikel 11 van het besluit van 13 juli 1999 van de Vlaamse regering tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 1999 en 14 april 2000, is de minister van Binnenlandse Aangelegenheden bevoegd. Het beroep kan thans worden ingesteld op het volgende adres : De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel.

Het beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van 30 dagen die, naar gelang van het geval, ingaat de dag na het versturen van de afwijzingsbeslissing of de dag na het verstrijken van de termijn waarbinnen de overheid een beslissing had moeten nemen.

In tegenstelling tot de procedure die in de wet van 12 november 1997 is vastgesteld, is er wel een termijn bepaald waarbinnen de aanvrager beroep moet instellen. Het gaat om een vervaltermijn.

De minister moet zich uitspreken binnen een termijn van 50 dagen. De termijn begint te lopen de dag na ontvangst van het beroep. Uiterlijk de 50ste dag moet de beslissing van de minister worden verstuurd naar de betrokken partijen.

Als het beroep wordt ingewilligd, krijgt de burger toestemming om het bestuursdocument in te zien, er een afschrift van te vragen, er uitleg bij te krijgen of het te laten verbeteren of aanvullen; als het beroep daarentegen verworpen wordt, dan is dat niet toegestaan.

Als de minister binnen de voorgeschreven termijn geen beslissing heeft genomen en verstuurd, zijn er drie mogelijkheden :

— als de gemeentelijke of provinciale overheid het verzoek om inzage, afschrift, of

uitleg uitdrukkelijk, binnen de termijn, had afgewezen, dan wordt het beroep van de burger bij de minister geacht te zijn verworpen;

— als die overheid niet of niet binnen de termijn het verzoek om inzage, afschrift of uitleg uitdrukkelijk had afgewezen, dan wordt het beroep van de burger geacht te zijn ingewilligd. Het stilzitten van de overheid wordt dus bestraft.

— als het verzoek de verbetering of aanvulling van een bestuursdocument betreft, wordt het beroep geacht te zijn afgewezen.

Tegen de al of niet stilzwijgende verwerping van het beroep - een beslissing die trouwens in de plaats is gekomen van de beslissing van de gemeentelijke of provinciale overheid - kan de burger beroep instellen bij de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel.

Het beroep bij de Raad van State moet ingesteld worden binnen 60 dagen na de ontvangst van de beslissing van de minister. Krachtens artikel 19 van de wet op de Raad van State en artikel 26 van voormeld decreet van 18 mei 1999, begint de termijn slechts te lopen als de beslissing van de minister de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

Als de minister niet tijdig een beslissing heeft genomen en verstuurd naar betrokkene, dan wordt dat dus als een een afwijzingsbeslissing beschouwd. De termijn van 60 dagen begint evenwel pas te lopen als de minister nadien nog een beslissing ter kennis brengt en als de beslissing bovendien de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

Tegen de beslissing tot inwilliging van het beroep kan de gemeentelijke of provinciale overheid in beroep gaan bij de Raad van State. Dit beroep bij de Raad van State werkt niet schorsend zodat in principe het verzoek van de burger moet worden ingewilligd.

3.5. Retributie voor afschriften van bestuursdocumenten

Artikel 13 van voormelde wet van 12 november 1997 bepaalt dat voor de afgifte van een afschrift van een bestuursdocument een vergoeding gevraagd kan worden. De gemeentelijke of provinciale overheid stelt het bedrag van die vergoeding vast. Het mag in elk geval niet hoger zijn dan de kostprijs.

Meer gegevens hierover zijn opgenomen in de omzendbrief BA 98/11 van 1 december 1998. Die omzendbrief is toegankelijk via Publilink of Internet op het volgende url adres : <http://binnenland.vlaanderen.be/omzend.htm>

4. De procedure voor bestuursdocumenten die in het bezit zijn van O.C.M.W.'s en O.C.M.W.-verenigingen
Hoofdstuk XII : decreet van 18 mei 1999

4.1. Verzoek tot inzage, afschrift, uitleen, uitleg, verbetering of aanvulling

De burger richt zijn verzoek schriftelijk aan het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging. In principe wordt briefwisseling die bestemd is voor het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging, aan de voorzitter gericht. Gelet op het feit dat de leidend ambtenaar van het O.C.M.W./O.C.M.W.-vereniging, of een gedelegeerde ambtenaar, de beslissing moet nemen, is het wenselijker het verzoek te richten aan de O.C.M.W.-secretaris, aan de directeur of aan de gedelegeerde ambtenaar.

Het verzoek hoeft niet aangetekend verstuurd te worden.

Een verzoek dat niet schriftelijk is ingediend, is niet automatisch nietig. Als het verzoek mondeling, via fax of e-mail wordt ingediend en er bestaat geen discussie over de aard van het verzoek, dan kan het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging er zonder probleem gevolg aan geven.

Als de burger niet of niet binnen een bepaalde termijn een reactie op zijn mondelinge vraag of vraag via fax of e-mail ontvangt, is het raadzaam dat hij het verzoek alsnog schriftelijk indient. Hij kan het eventueel aangetekend versturen zodat later geen enkele betwisting mogelijk is.

Het verzoek moet duidelijk de aangelegenheid in kwestie omschrijven en, voor zover mogelijk, de naam van het bestuursdocument, alsook de vorm waarin hij de informatie bij voorkeur wil ontvangen, zijn naam en correspondentieadres. In geval van onduidelijkheid vraagt het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging de burger om zijn verzoek te specificeren of te vervolledigen. Als dat mogelijk is geeft het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging precies aan welke informatie ontbreekt.

Ook over de identiteit van de aanvrager moet er duidelijkheid zijn. Een gevolmachtigde, bijvoorbeeld een advocaat, moet de identiteit van de volmachtgever, zijn cliënt, meedelen. Zo niet kan het verzoek niet op een juiste wijze beoordeeld worden.

4.2. Register van de schriftelijke vragen

Het decreet verplicht de O.C.M.W.'s en de O.C.M.W.-verenigingen een register bij te houden van de vragen, met vermelding van de datum van ontvangst.

Mondelinge verzoeken en verzoeken via fax of e-mail waarop zonder probleem kan worden ingegaan, kunnen eventueel in het register opgenomen worden.

Het register levert het bewijs van de datum van ontvangst van het verzoek. Dit is van belang voor de berekening van de termijnen (zie infra).

4.3. Antwoord van het aangeschreven O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging

Het document is niet in het bezit van de aangeschreven overheid

Het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging brengt de burger onmiddellijk ervan op de hoogte dat het bestuursdocument niet in zijn of haar bezit is en stuurt de vraag zo spoedig mogelijk door naar de administratieve overheid die volgens haar informatie het document onder zich heeft. De burger wordt daarvan op de hoogte gebracht.

a) Het document is in het bezit van de aangeschreven overheid; die kan binnen de wettelijk voorgeschreven termijn uitspraak doen.

De wettelijk voorgeschreven termijn om een standpunt in te nemen over het verzoek is 15 dagen.

In het decreet wordt niet gespecificeerd wat met "dagen" wordt bedoeld. Er wordt bijgevolg van uitgegaan dat het om kalenderdagen gaat.

De termijn van 15 dagen begint te lopen de dag na de ontvangst van de aanvraag. De dag van ontvangst is dus niet in de termijn begrepen.

b) Het standpunt van de overheid kan positief zijn : in dat geval wordt het verzoek ingewilligd. Het standpunt van de overheid kan negatief zijn : het verzoek wordt dan afgewezen. Als het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging niet binnen de voorgeschreven termijn heeft geantwoord, wordt dat gelijkgesteld met een afwijzing.

De afwijzingsbeslissing moet de beroepsmogelijkheden (zie verder) vermelden. Zo niet wordt ze beschouwd als een beslissing die niet geldig ter kennis is gebracht. Krachtens artikel 26 van het voormelde decreet van 18 mei 1999 begint de verjaringstermijn in dat geval niet te lopen.

Voorbeeld : Tegen deze beslissing kunt u binnen 30 dagen na het versturen ervan, beroep instellen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel.

De minister moet zich uitspreken binnen een termijn van 30 dagen, die begint te lopen de dag na de ontvangst van het beroep.

Tegen de verwerping van het beroep of na het verstrijken van de termijn van 30 dagen waarbinnen de minister uitspraak moet doen, kunt u per aangetekende brief een beroep tot nietigverklaring, al dan niet voorafgegaan door of vergezeld van een beroep tot schorsing, instellen bij de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104 te 1040 Brussel. Het beroep moet ingesteld worden binnen een termijn van 60 dagen die ingaat de dag waarop de beslissing van de minister werd betekend.

d) Het document is in het bezit van de aangeschreven overheid, maar die kan binnen de wettelijk voorgeschreven termijn geen uitspraak doen :

Als het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging geen uitspraak kan doen binnen 15 dagen, dan moet de burger in elk geval binnen die termijn op de hoogte gebracht worden van het uitstel. Zo niet wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen. De reden van uitstel moet worden meegedeeld.

Als de burger binnen de voorgeschreven termijn op de hoogte is gebracht van het uitstel, beschikt het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging over een extra termijn van 15 dagen om een definitief standpunt in te nemen.

Het standpunt van de overheid kan positief zijn : in dat geval wordt het verzoek ingewilligd. Het standpunt van de overheid kan negatief zijn : het verzoek wordt dan afgewezen. Als de overheid binnen de verlengde termijn geen definitief standpunt inneemt, wordt dat gelijkgesteld met een afwijzing.

De afwijzingsbeslissing moet de beroepsmogelijkheden (zie verder) vermelden. Zo niet wordt ze beschouwd als een beslissing die niet geldig is ter kennis gebracht. In dat geval begint de verjaringstermijn niet te lopen, aldus artikel 26 van het voormelde decreet van 18 mei 1999.

Voorbeeld : Tegen deze beslissing kunt u binnen 30 dagen na het versturen ervan, beroep instellen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel.

De minister moet zich uitspreken binnen een termijn van 30 dagen, die begint te lopen de dag na de ontvangst van het beroep.

Tegen de verwerping van het beroep of na het verstrijken van de termijn van 30 dagen waarbinnen de minister uitspraak moet doen, kunt u per aangetekende brief een beroep tot nietigverklaring, al dan niet voorafgegaan door of vergezeld van een beroep tot schorsing, instellen bij de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel. Het beroep moet ingesteld worden binnen een termijn van 60 dagen die ingaat de dag waarop de beslissing van de minister werd betekend.

4.4. Beroepsprocedure voor de burger

Tegen een al of niet stilzwijgende afwijzingsbeslissing van het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging kan de burger beroep instellen bij de Vlaamse regering.

Krachtens artikel 11 van het besluit van 13 juli 1999 van de Vlaamse regering tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 1999 en 14 april 2000, is de minister van Binnenlandse Aangelegenheden bevoegd. Het beroep kan thans worden ingesteld op volgend adres : De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, t.a.v. de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, Markiesstraat 1, 1000 Brussel.

Het beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van 30 dagen die, naargelang het geval, ingaat de dag na het versturen van de afwijzingsbeslissing of de dag na het verstrijken van de termijn waarbinnen het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging een beslissing had moeten nemen.

De minister moet zich uitspreken binnen een termijn van 30 dagen. De termijn begint te lopen de dag na ontvangst van het beroep. Uiterlijk de 30ste dag moet de beslissing van de minister worden verstuurd naar de betrokken partijen.

Als het beroep wordt ingewilligd, krijgt de burger toestemming om het bestuursdocument in te zien, er een afschrift van te vragen, het uit te lenen, er uitleg bij te vragen of het te laten verbeteren of aanvullen. Als het beroep daarentegen verworpen wordt, dan is dat niet toegestaan.

Als de minister niet binnen de termijn de beslissing heeft genomen en verstuurd, zijn er drie mogelijkheden :

— als het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging het verzoek om inzage, afschrift, uitlenen of uitleg uitdrukkelijk, binnen de termijn, had afgewezen, dan wordt het beroep van de burger bij de minister geacht te zijn verworpen;

— als die overheid niet of niet binnen de termijn het verzoek om inzage, afschrift, uitlenen of uitleg uitdrukkelijk had afgewezen, dan wordt het beroep van de burger geacht te zijn ingewilligd. Het stilzitten van de overheid wordt dus gesanctioneerd.

— als het verzoek de verbetering of aanvulling van een bestuursdocument betreft, wordt het beroep steeds geacht te zijn afgewezen.

Tegen de al of niet stilzwijgende verwerping van het beroep - een beslissing die overigens in de plaats gekomen is van de beslissing van het O.C.M.W./de O.C.M.W.-vereniging - kan de burger beroep instellen bij de Raad van State, Aarlenstraat 92-104, 1040 Brussel.

Het beroep bij de Raad van State moet ingesteld worden binnen 60 dagen na de ontvangst van de beslissing van de minister. Krachtens artikel 19 van de wet op de Raad van State en artikel 26 van voormeld decreet van 18 mei 1999, begint de termijn slechts te lopen als de beslissing van de minister de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

Als de minister niet tijdig een beslissing heeft genomen en naar de burger heeft verstuurd, wordt dit dus beschouwd als een afwijzingsbeslissing. De termijn van 60 dagen begint evenwel pas te lopen als de minister nadien nog een beslissing ter kennis brengt en als die beslissing bovendien de beroepsmogelijkheid vermeldt.

Tegen de beslissing tot inwilliging van het beroep kan het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging in beroep gaan bij de Raad van State. Daarbij kan nog opgemerkt worden dat in dat geval een beroep bij de Raad van State niet schorsend werkt en dat in principe het verzoek tot inzage, afschrift, uitlenen, uitleg, verbetering of aanvulling van het bestuursdocument moet worden ingewilligd.

4.5. Retributie voor afschriften van bestuursdocumenten

Artikel 7 van voormeld decreet van 18 mei 1999 bepaalt dat voor de afgifte van een afschrift van een bestuursdocument een vergoeding gevraagd kan worden. Het O.C.M.W. of de O.C.M.W.-vereniging stelt het bedrag van de vergoeding vast. Het mag in elk geval niet hoger zijn dan de kostprijs.

De omzendbrief BA 98/11 van 1 december 1998 kan als leidraad gelden. Deze omzendbrief is toegankelijk via Publink of Internet op het volgende url adres : <http://binnenland.vlaanderen.be/omzend.htm>

5. De procedure voor bestuursdocumenten die in het bezit zijn van verenigingen van gemeenten (intercommunales) of verenigingen van provincies : decreet van 18 mei 1999.

Voor de procedure kan ik verwijzen naar punt 4. De procedure met betrekking tot inzage, afschrift en uitlenen van, uitleg bij en verbetering en aanvulling van bestuursdocumenten die in het bezit zijn van O.C.M.W.'s en O.C.M.W.-verenigingen Hoofdstuk XII : decreet van 18 mei 1999.

Uiteraard zijn de desbetreffende organen bevoegd.

6. Vermelden van de beroepsmogelijkheden

a) Artikel 3 van de wet van 12 november 1997 betreffende de openbaarheid van bestuur in de provincies en gemeenten en artikel 26 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur

Hierboven heb ik reeds gesteld dat de termijn om in beroep te gaan bij de Raad van State tegen de beslissing van de minister houdende inwilliging of verwerping van het beroep slechts begint te lopen als de beslissing van de minister de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State vermeldt.

Ik heb eveneens gesteld dat de beslissingen van gemeentelijke en provinciale overheden, O.C.M.W.'s, O.C.M.W.-verenigingen Hoofdstuk XII, en verenigingen van gemeenten en provincies (intercommunales), tot afwijzing van de vraag tot inzage, afschrift en uitlenen van, uitleg bij, verbetering en aanvulling van een bestuursdocument, de beroepsmogelijkheid bij de minister moeten vermelden opdat de verjaringstermijn zou beginnen lopen.

Welnu, de voormelde artikelen 3 en 26 hebben, voor de Vlaamse overheidsdiensten, de gemeentelijke en provinciale overheden, O.C.M.W.'s, O.C.M.W.-verenigingen Hoofdstuk XII, en verenigingen van gemeenten en provincies (intercommunales), een algemene draagwijdte en gelden dus niet alleen voor beslissingen die te maken hebben met de passieve openbaarheid van bestuur.

Artikel 3 van de wet van 12 november 1997 bepaalt dat "elk document waarmee een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking uitgaande van een provinciale of gemeentelijke overheid ter kennis wordt gebracht van een bestuurde, de eventuele beroepsmogelijkheden, de instanties bij wie beroep moet worden ingesteld en de geldende vormen en termijnen moet vermelden; bij ontstentenis neemt de verjaringstermijn voor het indienen van het beroep geen aanvang".

Artikel 26 van het decreet van 18 mei 1999 bepaalt dat "een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, slechts geldig wordt ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld. Bij ontstentenis daarvan neemt de verjaringstermijn voor het indienen van het beroep geen aanvang".

U moet bijgevolg zowel de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State als de beroepsmogelijkheden bij een overheidsinstantie, in het kader van een georganiseerd administratief beroep, vermelden.

De overheid is niet verplicht om de bestuurde te wijzen op de mogelijkheid om, in het kader van het gewoon toezicht, klacht in te dienen bij de gouverneur en mijn ambt.

Als er een georganiseerd administratief beroep is zodat betrokkene dit beroep eerst moet uitputten vooraleer hij bij de Raad van State een beroep kan indienen, dan volstaat het dat u enkel de beroepsmogelijkheid bij de desbetreffende overheid vermeldt.

Voorbeeld beroep Raad van State : Tegen deze beslissing kunt u per aangetekende brief een beroep tot nietigverklaring, al dan niet voorafgegaan door of vergezeld van een beroep tot schorsing, instellen bij de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104 te 1040 Brussel, binnen een termijn van zestig dagen die ingaat de dag waarop de beslissing werd betekend.

b) artikel 19 van de Raad van State-wet

Artikel 19 van de Raad van State-wet is van toepassing op alle administratieve overheden, dus op de gemeentelijke en provinciale overheden, O.C.M.W.'s, O.C.M.W.-verenigingen Hoofdstuk XII, en verenigingen van gemeenten en provincies (intercommunales).

Artikel 19 bepaalt dat de "verjaringstermijnen alleen een aanvang nemen op voorwaarde dat de betekening door de administratieve overheid van de akte of van de beslissing met individuele strekking het bestaan van die beroepen alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen vermeldt".

Voorbeeld : Tegen deze beslissing kunt u per aangetekende brief een beroep tot nietigverklaring, al dan niet voorafgegaan door of vergezeld van een beroep tot schorsing, instellen bij de afdeling Administratie van de Raad van State, Aarlenstraat 92-104 te 1040 Brussel, binnen een termijn van zestig dagen die ingaat de dag waarop de beslissing werd betekend.

Uiteraard geldt dit artikel enkel voor de procedure bij de Raad van State. Het is geen basis om de administratieve overheden te verplichten om in hun beslissingen de beroepsmogelijkheid in het kader van een georganiseerd beroep te vermelden.

Wat dit laatste betreft verwijs ik naar a).

Ik verzoek de bestuurders van alle regionale en lokale besturen om steeds de beroepsmogelijkheden te willen vermelden, ook als er geen wettelijke verplichting is. De transparantie van het overheidsoptreden en de klantvriendelijkheid noodzaken hiertoe.

Ik verzoek u, mevrouw de gouverneur, heren gouverneurs deze omzendbrief te laten publiceren in het bestuursmemoriaal.

Deze omzendbrief is toegankelijk via publilink of internet op het volgend url adres : <http://binnenland.vlaanderen.be/omzend.htm>

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,

J. SAUWENS,